

แนวโน้มการจ้างงานภายใต้ยุคโลกของการทำงานในอนาคต Employment trends under the future world of work

สุรเดช เหล่าพิเดช

Suradech Laopidech

คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

Faculty Social Sciences, Mahamakut Buddhist University Isan Campus

Corresponding Author, E-mail: Laopidechs@gmail.com

Received 02/03/2024 | Revised 08/04/2024 | Accepted 08/04/2024

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในสังคม มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์อย่าง กว้างขวาง โดยในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แนวโน้มความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของประเทศ ซึ่งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทั้งใน ระดับโลกและระดับประเทศดังกล่าวส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทิศทาง ตลาดแรงงาน ในอนาคต เพื่อภาครัฐจะได้สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานให้เกิดขึ้นอย่างมี ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ การมีงานทำ มีรายได้ เข้าถึงสิทธิและ สวัสดิการของแรงงาน

กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน จึงได้มีการศึกษาทิศทางตลาดแรงงานไทยใน อนาคต ใน 6 อุตสาหกรรม ประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรมการเกษตร (เกษตรอินทรีย์) 2) อุตสาหกรรมการ เกษตร (เกษตรอัจฉริยะ ด้านพืช) 3) อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ 4) อุตสาหกรรมการโลจิสติกส์ (การขนส่งทางทะเล) 5) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และ 6) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต หรือ เพื่อออกแบบอนาคตที่พึงประสงค์อย่างไรก็ตามตามความรู้ดังกล่าว ทำให้ได้เห็นทิศทางของ ความต้องการ แรงงาน อาชีพและทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการในอนาคตได้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

คำสำคัญ : แนวโน้มการจ้างงาน, การทำงานในอนาคต

Abstract

Global trends (Megatrends) result in changes in terms of economy, society, business, culture, and the well-being of people in society. Technology has been widely used. In the

period of the 13th National Economic and Social Development Plan, trends in digital technology advancement play a role. Important in determining the direction of the country. These changing trends both at the global and national levels have an unavoidable impact on the labor market. The direction of the labor market in the future so that the government sector can support changes in the labor market to occur efficiently and fairly in order to promote economic growth, employment, income, and access to workers' rights and welfare.

Labor Market Information Management Division Department of Employment Therefore, there has been a study of the future direction of the Thai labor market in 6 industries, consisting of 1) Agricultural industry. (Organic agriculture) 2) Agricultural industry (Intelligent agriculture in plants) 3) Health food product manufacturing industry 4) Logistics industry (maritime transport), 5) marine and beach tourism industry, and 6) cultural tourism industry. To prepare for future changes. or to design a desired future. However, such knowledge Makes it possible to see the direction of labor demand careers and skills that the labor market will need in the future to a certain extent This will be information for planning production and developing manpower in line with the needs of the labor market.

Keywords: employment trends, future work

บทนำ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ที่สำคัญประกอบด้วย 1) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร 3) การดูแลรักษาสุขภาพและการรักษาพยาบาล 4) การขยายตัวของความเป็นเมือง (Urbanization) 5) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 6) ความพยายามระดับโลก ในการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Global Climate Action) 7) พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า 8) แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ 9) การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมทางสังคม และ 10) อนาคตของงาน (Future of Work) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) และพฤติกรรมดำรงชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวส่งผลกระทบและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ วัฒนธรรม รวมทั้งชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม โดยบริบทการเปลี่ยนแปลงระดับโลกจะส่งผลหรือมีอิทธิพลทำให้สถานะของประเทศ ที่เป็นอยู่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีปัจจุบันอยู่ในยุคของการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 (The Fourth Industrial Revolution) ซึ่งเป็นยุคของการต่อยอดและผสมผสานเทคโนโลยี ที่มีขอบเขตแตกต่างกันเข้าไว้ด้วยกันส่งผลให้เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างพลิกผัน อาทิ การผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าด้วยกันกับเทคโนโลยีชีวภาพและกายภาพ โดยการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุคนี้ ส่งผลให้เกิดการเร่งความเร็วและความครอบคลุมของการเปลี่ยนแปลงในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัล (Digital Transformation) ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์ ในภาคส่วนต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและแตกต่างไปจาก วิธีการดำเนินชีวิตและการดำเนินกิจกรรมทาง เศรษฐกิจและสังคมแบบเดิม ทั้งนี้ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แนวโน้มความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่จะมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดทิศทางของประเทศ ประกอบด้วย 1) การเติบโต

ของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform Economy) และเศรษฐกิจแบบแบ่งปัน (Sharing Economy) ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการยกระดับการจัดสรรทรัพยากรในธุรกิจภาคบริการ อาทิ การคมนาคมและโลจิสติกส์ พาณิชนียอิเล็กทรอนิกส์ และที่พักอาศัย รวมถึงการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจใหม่ให้แก่ผู้ประกอบการรายย่อย ประชากรในพื้นที่ห่างไกล และการทำงานในรูปแบบใหม่ ที่มีความยืดหยุ่นมากกว่าเดิม 2) การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analysis) จะช่วยยกระดับ ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เชิงลึกที่มีความซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) และระบบหุ่นยนต์อัตโนมัติ (Automation & Robotics) ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการทดแทนแรงงานที่ไม่ต้องใช้ทักษะซับซ้อน ในภาคการผลิต (อุตสาหกรรมยานยนต์ ปิโตรเคมี และอิเล็กทรอนิกส์) ภาคเกษตรและภาคบริการ (กลุ่มร้านอาหารและร้านค้า) การเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบในวงกว้างของเทคโนโลยี (Technological Disruption) ที่กำลังเกิดขึ้น จะส่งผลให้พลวัตการพัฒนาในอนาคตของโลก เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน และอาจทำให้ผู้ที่ก้าวไม่ทันหรือไม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น จะต้องเป็นผู้รับแรงกดดันและเผชิญกับความเสี่ยงต่อความอยู่รอด ทั้งในระดับปัจเจก องค์กร หรือแม้กระทั่งในระดับประเทศ อาทิ การปรับตัวขององค์กรและแผนการดำเนินธุรกิจ การปรับตัวของแรงงานให้ได้มาซึ่งทักษะในการทำงานที่มีจุดแข็งอย่างแตกต่างและสามารถส่งเสริม ซึ่งกันและกันกับปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างกลมกลืน หรือการปรับตัวของภาครัฐในการนำเทคโนโลยี มาใช้ในการให้บริการอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ร่วมกับการออกแบบระบบการกำกับดูแลและนโยบายที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่ปรับเปลี่ยนไปได้อย่างฉับไว (กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2565)

กรณีของประเทศไทยแม้ว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจะช่วยยกระดับผลิตภาพ ทางเศรษฐกิจในภาพรวมให้สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้ในระยะเวลาที่สั้นลง แต่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อตลาดแรงงาน โดยอาจนำไปสู่ การขาดแคลนแรงงานทักษะ และเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะของแรงงานกับทักษะที่ต้องใช้ ในการทำงาน (Skill Mismatch) โดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีระดับสูง ขณะที่แรงงานระดับล่างจะถูกขูดเซียดด้วยหุ่นยนต์และจักรกลมากขึ้น โดยคาดการณ์ว่าปัญญาประดิษฐ์และระบบหุ่นยนต์อัตโนมัติจะส่งผลให้อัตราการว่างงานของประเทศไทยเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 5 ภายในปี 2578 (Economist Intelligence Unit, 2020) : (กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2565)

จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อ ตลาดแรงงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยทำให้ความต้องการแรงงานในอนาคตเปลี่ยนไปตามที่กล่าวข้างต้น แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นอย่างไรเป็นเรื่องที่ยากจะคาดเดา กรมการจัดหางาน ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมการมีงานทำให้กับประชาชน จึงตระหนักถึง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยไม่อาจปล่อยให้อนาคตการทำงานของประชาชนเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง และไร้การกำหนดอนาคตที่เหมาะสม กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน ทำการศึกษาทิศทางตลาดแรงงานไทยในอนาคต ใน 6 อุตสาหกรรมประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรม การเกษตร (เกษตรอินทรีย์) 2) อุตสาหกรรม การเกษตร (เกษตรอัจฉริยะ ด้านพืช) 3) อุตสาหกรรม การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพ 4) อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ (การขนส่งทางทะเล) 5) อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และ 6) อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ซึ่งในการศึกษา ดังกล่าวใช้ความรู้เกี่ยวกับการมองอนาคต (Foresight) เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตหรือเพื่อกำหนดอนาคตที่

พึงประสงค์อย่างไรก็ตามความรู้ดังกล่าว เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้จากการนำไปปฏิบัติโดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นครั้งแรกของการนำเทคนิคการมองอนาคต (Foresight) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา อาจมีความคลาดเคลื่อนของผลการศึกษาก็เกิดขึ้นได้ แต่ผลการศึกษาทำให้ได้เห็นทิศทางของ ความต้องการแรงงาน อาชีพและทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการในอนาคตได้ระดับหนึ่ง ซึ่งจะ เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป (กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน, 2565)

แนวคิดเกี่ยวกับการมองอนาคต

ในปัจจุบันมีการค้นคิดเครื่องมือที่จะมาใช้สร้างความสามารถในการมองอนาคต ให้กับผู้บริหารได้ เห็นภาพอนาคตภายใต้ฉากทัศน์ที่มีสภาพแวดล้อมหลากหลาย ก็จะเป็นเรื่องง่ายในการไปออกแบบอนาคต ที่พึงประสงค์เพื่อไปสู่เป้าหมายขององค์กร การมองอนาคต (Foresight)” เป็นกระบวนการที่ดำเนินการ อย่างเป็นระบบที่ต้องใช้ความคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และ จินตนาการ (Imagination) อย่างเป็นระบบในการมองไปในอนาคตของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเอื้อประโยชน์สูงสุด การคาดการณ์อนาคตไม่ใช่การทำนาย (Forecast) ที่ สันนิษฐานอนาคตเพียงรูปแบบเดียว หลักสำคัญของการมองอนาคตคือ การดำเนินการที่เป็นระบบ มี ขั้นตอนชัดเจน และมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เข้าใจถึงแรงผลักดันต่างๆทั้งที่เห็นชัดและที่ ยังไม่เห็นชัด ซึ่งจะกำหนดรูปแบบของอนาคต และทำให้เห็นเส้นทางที่จะต้องกระทำในวันนี้เพื่ออนาคตที่ดีขึ้น การมองอนาคตจะช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะองค์กรสามารถ จัดสรรตัวเลือกการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ไม่เสียเวลาและทรัพยากรไปกับสิ่งที่ เป็นประโยชน์ น้อยในอนาคต และไม่พลาดโอกาสที่จะเกิดขึ้น การมองอนาคตจึงเปรียบเสมือนการวางแผนการเตรียม ความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ภายใต้ความเป็นไปได้เกือบทั้งหมด ซึ่งมีเรื่องของการให้ความสำคัญกับ การวางกรอบระยะเวลาจึงต้องมองให้ยาว แต่ไม่ได้เป็นการมองยาวแบบไร้จุดหมาย (อมรชัย บ้านเมือง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง : เตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้วย “การมองอนาคต (Foresight)” – INNOVATION HUB (mof.go.th)

เครื่องมือการมองอนาคต (FORESIGHT TOOLS) ซึ่งจัดทำโดย สถาบันการมองอนาคตนวัตกรรม (IFI) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ร่วมกับวิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ นายอมรชัย บ้านเมือง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานนโยบายและ ยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง กล่าวว่า

1. ความหมายของการมองอนาคต (Foresight) การมองอนาคต (Foresight)คือการวิเคราะห์ คาดการณ์และอธิบายการเปลี่ยนแปลง ในอนาคตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการ เปลี่ยนแปลงในอนาคตหรือเพื่อออกแบบ อนาคตที่พึงประสงค์

2. สิ่งที่เราควรรู้เกี่ยวกับการมองอนาคต

1) การมองอนาคต (Foresight) เป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และจินตนาการ (Imagination) เนื่องจากการมอง อนาคตในหลายกรณีเป็นการวิเคราะห์และคาดการณ์อนาคตในระยะยาว ซึ่งเป็นแนวคิด ที่เป็นนามธรรม

และเป็นกระบวนการคิดในสิ่งที่สังคมโดยทั่วไปไม่ได้คาดคิดมาก่อน ด้วยเหตุนี้การมองอนาคต ที่มีประสิทธิภาพจึงต้อง “อาศัยเทคนิคการสื่อสารเพื่อให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจในแนวคิดที่เป็นนามธรรม”

2) เครื่องมือการมองอนาคตในปัจจุบันเป็น “กระบวนการตัดสินใจร่วมกัน (Participatory Deliberative Process)” ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงเครื่องมือที่เป็นการวิจัยเอกสาร (Document Research) ซึ่งในเครื่องมือนี้เสนอแนะให้นำผลการวิจัย ไปผ่านกระบวนการประชาคมเพื่อระดมความคิดเห็นในเชิงลึกมากขึ้น

3) เครื่องมือการมองอนาคตมุ่งเน้น “การเปลี่ยนแปลงที่จริงจังและมีความยั่งยืน (Transformation)” ทั้งในประเด็นทางด้านวิทยาศาสตร์ มานุษยวิทยา และนโยบายสาธารณะ การมองอนาคตจึงมีความเป็นพหุวิทยาการ (Multidisciplinary Approach) มากกว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ หรือ สังคมศาสตร์โดยเฉพาะ ในที่นี้มีความเป็น “พหุพจน์ (Plurality)” หรือเป็น “อนาคตทางเลือกที่หลากหลาย (Alternative Futures)”

การศึกษาในยุคอุตสาหกรรม

1. ทิศทางตลาดแรงงานไทยในอนาคต แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีส่งผลกระทบ ทั้ง 6 อุตสาหกรรม ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานที่ไม่สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับเทคโนโลยีหรือแรงงาน ไร้ฝีมือมี โอกาสถูกทดแทนด้วยเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาน ฉันทวิ ลาสวงศ์ และอภิวัดน์ รัตนวราหะ (2563) ที่พบว่า ในอนาคตแรงงานมีความเสี่ยงที่จะถูกแทนที่ ด้วยระบบ อัตโนมัติมากขึ้น

2. ทุกอุตสาหกรรมมีความต้องการทักษะในอนาคต คือ ทักษะด้านภาษา โดยเฉพาะอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับผล การศึกษาของ Luksha and Lyavina (2014) ที่ได้ศึกษา การมองการณ์ไกลเกี่ยวกับทักษะของชาวรัสเซีย ในปี 2030 พบว่า ความสามารถหลักของคนรัสเซีย ในอนาคต คือ ทักษะและความรู้สำหรับบริบทโลก ซึ่ง ต้องมีความสามารถที่สำคัญ คือ ภาษาต่างประเทศ ความสามารถข้ามวัฒนธรรมและความรู้เกี่ยวกับ ขอบเขตการปฏิบัติระดับโลก เช่น มาตรฐานการออกแบบสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผล การศึกษาของ Bakhshi, Downign, Osborne and Schneider (2017) ที่ได้ศึกษาอนาคตการจ้างงาน ทักษะในปี 2030 เพื่อมองอนาคต การจ้างงานทักษะในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร พบว่า ความรู้ อื่น ๆ ที่สำคัญ คือ ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และการบริหารจัดการ ล้วนมีความเกี่ยวข้อง กับ อาชีพโดยจะมีส่วนแบ่งของแรงงานที่มีความรู้เหล่านี้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ ยังมีความสำคัญที่จะช่วย เสริมอาชีพต่าง ๆ โดยเฉพาะอาชีพที่มีคุณสมบัติคล้ายกัน เช่น อาชีพด้าน STEM ถ้ามีความรู้ ด้านภาษาต่างประเทศจะช่วยเสริมการทำงานของ STEM แบบเดิมได้ เช่นเดียวกับอาชีพที่ไม่ใช่ STEM บางอย่าง เช่น งานเลขานุการและงานธุรการ

บทสรุป

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก (Megatrends) ที่สำคัญจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การขยายตัวของความเป็นเมือง แนวโน้มเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ และอนาคตของงาน ส่งผล กระทบต่อประเทศไทยแม้ว่าการนำเทคโนโลยีมาใช้งานจะช่วยยกระดับผลิตภาพ ทางเศรษฐกิจในภาพรวม ให้สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้ในระยะเวลาที่สั้นลง แต่ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีดังกล่าวอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อตลาดแรงงาน โดยอาจนำไปสู่การขาดแคลนแรงงานทักษะ

และเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างทักษะของแรงงานกับทักษะที่ต้องใช้ในการทำงาน (Skill Mismatch) โดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีระดับสูง ขณะที่แรงงานระดับล่างจะถูกขัดเซด้วยหุ่นยนต์และจักรกลมากขึ้น โดยคาดการณ์ว่าปัญญาประดิษฐ์และระบบหุ่นยนต์อัตโนมัติจะส่งผลให้อัตราการว่างงานของประเทศไทย ทิศทางตลาดแรงงานไทยในอนาคต แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีส่งผลกระทบต่อทั้ง 6 อุตสาหกรรม ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานที่ไม่สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับเทคโนโลยีหรือแรงงานไร้ฝีมือมีโอกาสถูกทดแทนด้วยเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และทุกอุตสาหกรรมมีความต้องการทักษะในอนาคต คือ ทักษะด้านภาษา โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในด้านความรู้อื่น ๆ ที่สำคัญ คือ ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และการบริหารจัดการล้วนมีความเกี่ยวข้องกับอาชีพโดยจะมีส่วนแบ่งของแรงงานที่มีความรู้เหล่านี้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอาชีพที่มีคุณสมบัติคล้ายกัน เช่น อาชีพด้าน STEM ถ้ามีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศจะช่วยเสริมการทำงานของ STEM แบบเดิมได้ เช่นเดียวกับอาชีพที่ไม่ใช่ STEM บางอย่าง เช่น งานเลขานุการและงานธุรการในยุคโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แนวโน้มการจ้างงานก็มีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปนี้คือบางแนวโน้มที่คาดว่าจะเป็นที่สนใจในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- อภิวัฒน์ รัตนวราหะ และคณะ. (2567). คนเมือง 4.0 : อนาคตชีวิต ในเมืองประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2567. เข้าถึงได้จาก https://khonthai4-0.net/content_detail.php?id=142
- อมรชัย บำรุงเมือง. (2567). การเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงด้วย “การมองอนาคต” . สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2567. เข้าถึงได้จาก IN https://innovationhub.mof.go.th/?page_id=2032 NOVATION HUB (mof.go.th)
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2562). เครื่องมือการมองอนาคต (Foresight Tools). กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- ชมพูนุช หุ่นนา. (2562). ระบบอภิบาลกับการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทย. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 39(3).
- กิตติวิช บุญทวี และคณะ. (ม.ป.ป.). ความเป็นผู้ประกอบการ การจัดการความรู้ กลยุทธ์การตลาด ความสามารถทางนวัตกรรม และผลการดำเนินงานของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในประเทศไทย. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร.
- นันทกร บุญเกิด. (2548). เกษตรอินทรีย์ สรุปการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์. เทคโนโลยี เกษตรแนวใหม่.